

Ketens in kaart Verenigd Koninkrijk

Deskresearch naar Britse detaillistenketens

PT 2008 - 48

Mei 2008 - Josephine van Dijk

Productschap Tuinbouw, Afdeling MIMO

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever of auteur.

Productschap Tuinbouw, Postbus 280, 2700 AG Zoetermeer

Telefoon (079) 347 07 07 E-mail smt@tuinbouw.nl Internet www.tuinbouw.nl

Auteur **Josephine van Dijk** Telefoon 079-3470649 E-mail j.vandijk@tuinbouw.nl

Inhoudsopgave

MANAGEMENT SUMMARY	7
1 INLEIDING.....	9
1.1 ACHTERGROND	9
1.2 ONDERZOEKSDOELSTELLING.....	9
1.3 DOELGROEP	9
1.4 ONDERZOEKSMETHODE.....	9
2 BLOEMEN EN PLANTEN IN BRITSE DETAILHANDEL.....	11
2.1 ONTWIKKELING IN BRITSE CONSUMPTIE SNIJBLOEMEN EN POTPLANTEN	11
2.2 ONTWIKKELING IN BRITSE VERKOOPKANALEN M.B.T. SNIJBLOEMEN EN POTPLANTEN	11
3 SUPERMARKTKETENS	13
3.1 ONTWIKKELING IN AANTAL FILIALEN EN OMZET PER SUPERMARKTKETEN	13
3.2 MARKTAANDEEL PER SUPERMARKTKETEN	14
3.3 DE ROL VAN BLOEMEN EN PLANTEN IN BRITSE SUPERMARKTKETENS	15
3.3.1 <i>Bloemen in het Britse supermarktkanaal</i>	15
3.3.2 <i>Kamerplanten in het Britse supermarktkanaal</i>	17
3.4 SUPERMARKTKETENS	20
3.4.1 <i>Tesco</i>	20
3.4.2 <i>Sainsbury's</i>	21
3.4.3 <i>Asda</i>	21
3.4.4 <i>Morrisons</i>	22
3.4.5 <i>Waitrose</i>	22
3.4.6 <i>Somerfield</i>	23
3.4.7 <i>Marks & Spencer</i>	23
3.4.8 <i>Co-op</i>	24
3.4.9 <i>Budgens</i>	24
3.4.10 <i>Aldi</i>	25
3.4.11 <i>Lidl</i>	25
3.4.12 <i>Spar</i>	25
3.4.13 <i>Iceland</i>	25
3.4.14 <i>Netto</i>	25
3.4.15 <i>Costcutter</i>	26
4 BLOEMISTENKETENS.....	27
4.1 ONTWIKKELING BLOEMISTEN	27
4.2 ASSORTIMENTSVERDELING BLOEMEN&PLANTEN BIJ BRITSE BLOEMISTEN	27
4.3 ONLINE BLOEMISTENKETENS.....	28
4.3.1 <i>Interflora</i>	28
4.3.2 <i>Flowersdirect en Flowergram</i>	29
4.3.3 <i>Teleflorist</i>	29
4.3.4 <i>Mail order: Flying Brands</i>	29
5 TUINCENTRAKETENS.....	30
5.1 ONTWIKKELING TUINCENTRUMKETENS	30
5.2 ASSORTIMENTSVERDELING BLOEMEN&PLANTEN BIJ BRITSE TUINCENTRA	31
5.3 TUINCENTRAKETENS	34

Inhoudsopgave vervolg

5.3.1	Wyevale.....	34
5.3.2	Dobbies.....	34
5.3.3	Notcutts.....	35
5.3.4	Blue Diamond Group.....	35
5.3.5	Hillier.....	36
5.3.6	Klondyke/Strikes.....	36
5.3.7	Country Gardens.....	37
5.3.8	Squires.....	37
5.3.9	Hurrans.....	37
5.3.10	Haskins.....	38
5.3.11	Frosts.....	38
6	BOUWMARKTKETENS.....	39
6.1	ONTWIKKELING BOUWMARKTKETENS.....	39
6.2	ASSORTIMENTSVERDELING BLOEMEN&PLANTEN BIJ BRITSE BOUWMARKTEN.....	40
6.3	BOUWMARKTKETENS.....	42
6.3.1	B&Q.....	42
6.3.2	Homebase.....	42
6.3.3	Focus.....	43
7	WARENHUIS.....	44
7.1	ONTWIKKELING WARENHUISKETENS.....	44
7.2	WARENHUISKETENS.....	44
7.2.1	Debenhams.....	44
7.2.2	John Lewis.....	45
7.2.3	Next.....	45
7.2.4	Woolworths.....	45
7.2.5	Selfridges.....	45

Management Summary

Doel van dit deskresearch “Keten in Kaart VK” is het in kaart brengen van de structuur en de ontwikkelingen binnen de Britse retailketens, zoals supermarkten, bloemisten, tuincentra, bouwmarkten en warenhuizen. Uitgebreide Informatie over bloemen en planten is in deze rapportage weergegeven.

Britse supermarkt blijft belangrijkste aankoopkanaal voor bloemen en planten

Het supermarktkanaal is het belangrijkste aankoopkanaal voor de aankopen van snijbloemen en kamerplanten op consumentenniveau. Het marktaandeel van de supermarkt met betrekking tot snijbloemen is 69% in 2007 en bij kamerplanten is dit 42%. De bloemist komt bij snijbloemen op de tweede plaats met een dalend marktaandeel van 14%, bij kamerplanten heeft de bloemist een klein marktaandeel van 6%. De tuincentra komen bij kamerplanten op een tweede plaats met een marktaandeel van 20%, op de voet gevolgd door de bouwmarkt met een marktaandeel van 12%. Op het gebied van snijbloemen hebben vooral aankoopkanalen zoals Convenience stores (6%) en Internet (1%) hun opkomst gemaakt de afgelopen drie jaar.

Supermarkt: Tesco is de dominante marktleider op de Britse markt

Supermarktketen Tesco heeft met ongeveer £ 53 miljard de hoogste omzet (marktaandeel = 33%) in supermarktland. Echter de groei bij Tesco zwakt wel wat af. Naast Tesco zijn supermarktketens Sainsbury's, Asda en Morrisons ook van grote betekenis in het VK, met marktaandelen van respectievelijk 17%, 16% en 12%. De omzet is bij bijna alle supermarktketens gestegen in het jaar 2007, met uitzondering van Somerfield, Budgens en Spar die een daling meemaakten. De omzetverwachting voor 2008 is echter minder positief. Bij bijna alle supermarktketens is de omzet naar beneden bijgesteld, met uitzondering van een aantal discounters zoals Lidl, Aldi, Netto en Budgens.

Supermarkt: Tesco, Sainsbury's, Morrisons, Asda en M&S belangrijk in bloemen&planten verkopen

Bijna alle supermarkten verkopen bloemen en planten. Belangrijkste supermarktketens die bloemen en planten verkopen zijn Tesco met een marktaandeel van 30% (bloemen) en 25% (planten), Sainsbury's met een aandeel van 16% (bloemen) en 14% (planten), gevolgd door Morrisons (beide 14%) en Asda (13% bloemen en 6% planten). De 'simply food' winkels van warenhuis M&S scoren met een marktaandeel van 9% bij bloemen en 16% bij kamerplanten goed tussen de supermarktketens en wordt door de consument met de bloemist vergeleken.

Bloemist: Interflora en Teleflora belangrijkste spelers bij Britse bloemisten

Voor bloemisten zijn de Interflora en Teleflora de belangrijkste organisaties. In 2006 was zo'n 30% van de bloemisten lid van Interflora en nog eens 30% van Teleflora. Dit zijn organisaties, gevestigd in meerdere landen, die bloemen op bestelling afleveren. Overige online bloemisten in het VK en Ierland zijn Flowersdirect en Flowergram. In mei 2007 zijn Flowersdirect en Flowergram samengegaan, maar beide bedrijven blijven voorlopig de eigen naam behouden.

Tuincentrum: Wyevale is de belangrijkste tuincentraketens

Zo'n 79% van de Britse bevolking heeft in het jaar 2007 wel eens een tuincentrum heeft bezocht. Hier worden voornamelijk tuinplanten/perkgoed en kamerplanten gekocht. Het Verenigd Koninkrijk telde in het jaar 2007 ruim 2.000 tuincentra zowel ketens als zelfstandige tuincentra. In Schotland zijn veel zelfstandig opererende tuincentra en het bieden van een breed assortiment en service is één van hun pluspunten. Veel zelfstandige tuincentra verkeren echter in grote financiële moeilijkheden. De afgelopen drie jaar worden deze ook steeds meer overgenomen door de ketens in het VK, naar verwachting zal deze trend nog wel even aanhouden. Tuincentrumketen Wyevale is met een omzet van £ 270 miljoen en 123 winkels de absolute marktleider onder de tuincentra in het VK.

Bouwmarkt: B&Q en Homebase strijden beiden om de eerste plaats

Zo'n 95% van de Britse bevolking heeft in het jaar 2007 wel eens een bouwmarkt bezocht. In 2007 telde het Verenigd Koninkrijk ongeveer 850 bouwmarkten, waarvan ongeveer 760 bouwmarkten met een tuinafdeling. Er is momenteel een tendens waar te nemen dat de bouwmarkten zich meer en meer gaan richten op de verkoop van kamerplanten en tuin, balkon en perkplanten. Bouwmarktketen B&Q realiseerde in 2007 een omzet van £ 3,9 miljard ten opzichte van Homebase die een omzet van £ 1,6 miljard behaalde. Beide ketens hebben ongeveer een gelijk aantal filialen. Echter op het gebied van kamerplanten en tuinplanten zijn beide ketens goed aan elkaar gewaagd. Momenteel is B&Q marktleider bij kamerplanten en tuinplanten met een marktaandeel van rond de 50%, bij Homebase was dit respectievelijk 37% en 33%.

Warenhuis: vormen voor de toekomst een belangrijk afzetkanaal voor bloemen en planten

De vele ketens van warenhuizen vormen voor de toekomst een belangrijk afzetkanaal voor bloemen en planten. In navolging van M&S, zijn er al initiatieven te zien bij Debenhams, Next, John Lewis en Woolworth. Een aantal warenhuizen werkt reeds met shop-in-shop formules, zoals Selfridges waar Jane Packer een winkel binnen het warenhuis heeft. Ook bij woonretailers als Bo Concepts, Habitat of Monsoon Home passen planten in het assortiment.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Retailketens in het Verenigd Koninkrijk zijn al sinds jaar en dag belangrijke spelers in de verkoop van bloemen en planten. Maar welke ketens zijn er precies? En in welke mate verkopen deze bloemen en planten? Om een goed beeld te krijgen van de structuur van de Britse ketens is meer informatie nodig. Met name informatie over de ontwikkeling, structuur, omzet, geografische spreiding en aantal ketens. Om deze informatie boven tafel te krijgen heeft Productschap Tuinbouw een deskresearch uitgevoerd om de Britse ketens in kaart te brengen.

1.2 Onderzoeksdoelstelling

Doel van het deskresearch is het in kaart brengen van de structuur en de ontwikkelingen binnen de Britse retailketens. De rol van bloemen en planten is ook in deze rapportage opgenomen.

Belangrijke aandachtspunten bij het onderzoek zijn:

- Ontwikkelingen binnen belangrijkste Britse ketens
- Ontwikkelingen op het gebied van bloemen en planten
- Samenwerkingsverbanden/overnames
- Kenmerken ketens: omzetontwikkeling, assortiment, aantal filialen en geografische spreiding
- Ontwikkeling online retailers

1.3 Doelgroep

Het onderzoek zal zich focussen op de volgende typen ketens:

- Supermarktketens
- Bloemistenketens
- Tuincentraketens
- Bouwmarktketens
- Warenhuisketens

1.4 Onderzoeksmethode

De informatie is verzameld door middel van een deskresearch. Hierbij zijn verschillende bronnen geraadpleegd, waaronder IGD, M+M Data, vakbladen, PT marktonderzoeken, internetsites en brancheorganisaties.

2 Bloemen en planten in Britse detailhandel

2.1 Ontwikkeling in Britse consumptie snijbloemen en potplanten

De marktomvang voor snijbloemen is in 2007 gestegen tot € 2987 miljoen. De marktomvang voor potplanten is in 2007 ook gestegen en kwam uit op € 786 miljoen.

Tabel 2.1.1 *Marktomvang consumptiewaarde snijbloemen (mln €)*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Snijbloemen	2141	2239	2401	2452	2650	2667	2821	2987
Per hoofd	36	37	40	41	44	44	47	49

Bron:

- De ontwikkeling van snijbloemen en kamerplanten is positief. Mogelijke reden voor deze positieve ontwikkeling is de groei van het inkomen bij Britse huishoudens en de groei in de bestedingen.

Tabel 2.1.2 *Marktomvang consumptiewaarde potplanten (mln €)*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Potplanten	659	695	743	741	756	770	773	786
Per hoofd	11	11	12	12	13	13	13	13

Bron:

2.2 Ontwikkeling in Britse verkoopkanalen m.b.t. snijbloemen en potplanten

Het supermarktkanaal is het belangrijkste aankoopkanaal voor de aankopen van snijbloemen en kamerplanten op consumentenniveau.

Tabel 2.2.1 *Marktaandeelen verkoopkanalen (bestedingen %)*

	Snijbloemen		
	2005	2006	2007
Bloemist	18%	14%	14%
Supermarkt (incl. internet)	67%	67%	69%
Markt / straatverkoop	7%	6%	5%
Convenience stores (Tesco Metro, Londis etc)	0%	6%	6%
Local shop / greengrocers	2%	1%	0%
DIY	1%	0%	0%
Tuincentrum	1%	1%	1%
Kweker	1%	1%	1%
Benzinepomp / garage	1%	1%	1%
Internet	0%	1%	1%
Overige	2%	2%	2%
Totaal	100%	100%	100%

Bron: TNS

- Het marktaandeel van de supermarkten met betrekking tot snijbloemen is 69% . De bloemist komt op een tweede plaats met een marktaandeel van 14%.
- Het marktaandeel van de bloemist en de markt/straathandel is vanaf 2005 gedaald.
- Vooral aankoopkanalen zoals Convenience stores en Internet hebben hun opkomst gemaakt de afgelopen drie jaar.

Tabel 2.2.2 Marktaandelen verkoopkanalen (bestedingen %)

	Kamerplanten		
	2005	2006	2007
Bloemist	8%	7%	6%
Supermarkt* (incl. internet)	41%	43%	42%
Markt / straatverkoop	8%	7%	6%
Convenience stores (Tesco Metro, Lendis etc)	0%	4%	3%
Local shop / greengrocers	1%	0%	0%
DIY	9%	13%	12%
Tuincentrum	21%	18%	20%
Kweker	4%	3%	4%
Benzinepomp / garage	0%	1%	1%
Mail order	1%	0%	1%
Internet	0%	1%	1%
Overige	7%	3%	4%
Totaal	100%	100%	100%

Bron: TNS

- Het marktaandeel van de supermarkten met betrekking tot kamerplanten is 42%. Ook het tuincentrum blijkt een belangrijke aankoopplaats te zijn met een marktaandeel van 20%.
- De DIY store (bouwmarkt) komt met een marktaandeel van 12% op een goede derde plaats.
- De bloemist en markt/straathandel heeft bij kamerplanten aan marktaandeel moeten inleveren.

3 Supermarktketens

3.1 Ontwikkeling in aantal filialen en omzet per supermarktketen

In onderstaande twee tabellen is het aantal winkels per Britse supermarktketen en de ontwikkeling in omzet (in miljoen euro) weergegeven. Het aantal filialen en de omzet betreft alleen het totaal "Grocery Retailing" oftewel de food ketens. De non-food ketens zijn in dit hoofdstuk niet meegenomen.

Tabel 3.1.1 Aantal filialen per supermarktketen (Total Grocery Retailing)

Keten	2006	2007	2008*
Coop	2.101	2.892	2.885
Spar	2.535	2.500	2.450
Tesco	1.983	2.108	2.317
Costcutter	1.388	1.490	1.560
Somerfield	955	979	989
Sainsbury's	788	823	884
Iceland	700	710	725
Morrisons	368	375	387
Asda	319	339	368
Marks & Spencer (food)	205	225	250
Waitrose	178	191	200
Budgens	182	170	170
Lidl	404	460	480
Aldi	320	365	405
Netto	170	179	210
Totaal	12.596	13.806	14.280

Bron: Planet Retail M&M data *schatting

- Het aantal filialen is bij bijna alle supermarktketens gestegen. Naar verwachting zal het aantal filialen per supermarktketen in 2008 verder toenemen, met uitzondering van Spar, Coop en Budgens.
- De omzet is bij bijna alle supermarktketens gestegen in het jaar 2007, met uitzondering van Somerfield, Budgens en Spar die een daling van respectievelijk 15%, 5% en 3% meemaakten.
- De omzetverwachting voor 2008 is echter minder positief. Bij bijna alle supermarktketens is de omzet naar beneden bijgesteld, met uitzondering van een aantal discounters zoals Lidl, Aldi, Netto en Budgens.

Tabel 3.1.2 Omzetontwikkeling per supermarktketen (Total Grocery Retailing in miljoen €)

Keten	2006	2007	2008*
Tesco	50.376	53.011	51.597
Sainsbury's	26.330	27.644	26.101
Asda	24.733	26.702	25.350
Morrisons	19.865	20.628	19.253
Coop	5.300	6.518	6.008
Somerfield	6.449	5.587	4.567
Waitrose	5.239	5.649	5.505
Spar	3.743	3.630	3.511
Lidl	2.208	2.628	2.997
Marks & Spencer	2.103	2.652	2.710
Iceland	2.202	2.320	2.337
Aldi	1.789	1.999	2.046
Netto	943	1.145	1.346
Costcutter	1.312	1.347	1.287
Budgens	740	703	713
Totaal	153.332	162.163	155.328

Bron: Planet Retail M&M data *schatting

- Alhoewel het aantal filialen naar verwachting in 2008 zal stijgen zal de totale omzet naar verwachting dalen met zo'n 5%.

3.2 Marktaandeel per supermarktketen

In onderstaande tabel staan de individuele marktaandelen van 2006 – 2008 per supermarktketen weergegeven.

Tabel 3.2.1 Marktaandelen (% op basis van omzet)

Keten	2006	2007	2008*
Tesco	33	33	33
Sainsbury's	17	17	17
Asda	16	16	16
Morrisons	13	13	12
Coop	3	4	4
Somerfield	4	3	3
Waitrose	3	3	4
Spar	2	2	2
Lidl	1	2	2
Marks & Spencer	1	2	2
Iceland	1	1	2
Aldi	1	1	1
Netto	1	1	1
Costcutter	1	1	1
Budgens	0	0	0
Totaal	100%	100%	100%

Bron: Planet Retail M&M data *schatting

- De diverse marktaandelen (op Grocery Retailing niveau) laten geen opvallende veranderingen zien.
- Tesco is met een aandeel van 33% marktleider in het Britse supermarktländ.

3.3 De rol van bloemen en planten in Britse supermarktketens

Supermarkten spelen een belangrijke rol in de verkoop van bloemen en planten in het Verenigd Koninkrijk. Het grootste gedeelte bloemen en planten worden nog steeds bij de 'normale' supermarkt verkocht, de discounter heeft hierin geen sterke rol.

3.3.1 Bloemen in het Britse supermarktkanaal

Tesco heeft een marktaandeel van 30% met betrekking tot de verkoop van snijbloemen door supermarkten. Sainsbury's staat op een goede tweede plaats met bijna 16% gevolgd door Morrisons (14%) en Asda (13%).

Tabel 3.3.1.1 Marktaandelen bloemen per supermarktketen (%)

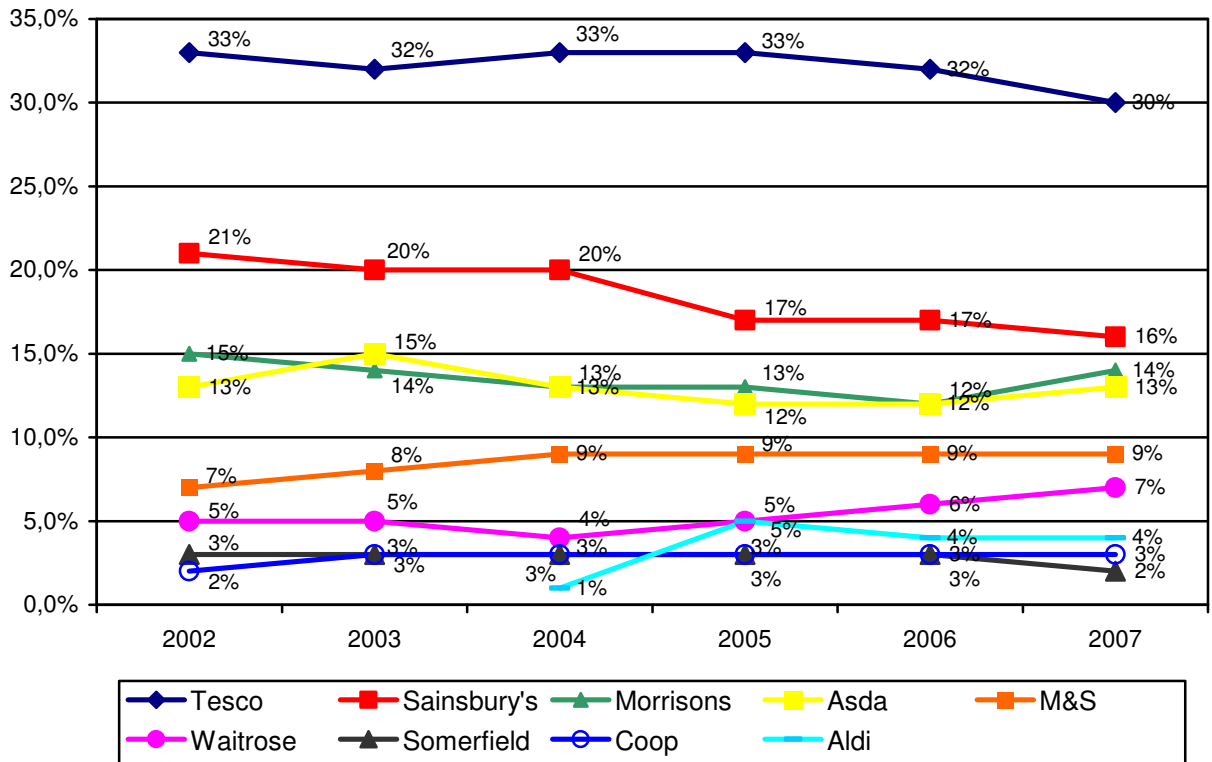
Snijbloemen	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Tesco	33	32	33	33	32	30
Sainsbury	21	20	20	17	17	16
Morrisons	15	14	13	13	12	14
Asda	13	15	13	12	12	13
Marks & Spencer	7	8	9	9	9	9
Waitrose	5	5	4	5	6	7
Somerfield	3	3	3	3	3	2
Coop	2	3	3	3	3	3
Aldi	-	-	1	5	4	4
overig	1	1	1	1	1	2
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: TNS

- Het marktaandeel van Tesco en Sainsbury's is in het jaar 2007 licht teruggelopen, echter de marktaandelen van Morrisons en Asda zijn juist toegenomen.
- Ook Waitrose laat de laatste vier jaar een geleidelijke stijging zien.

In de volgende grafiek is duidelijk te zien dat Morrisons en Asda qua bloemenverkoop de afgelopen jaren ongeveer gelijk op gaan. Hetzelfde geldt voor Coop en Somerfield.

Grafiek 3.3.1.2 Ontwikkeling bloemen per supermarktketen (bestedingen %)

Bron: Productschap Tuinbouw / TNS Superpanel

- In 2007 kwam zo'n 45% van de bestedingen bij supermarkten aan snijbloemen voor rekening van monobossen. Gemengde boeketten hebben een aandeel van 54% in de bestedingen.

Tabel 3.3.1.3 Assortimentverdeling snijbloemen supermarkt

	2005	2006	2007
Monobossen	43%	44%	45%
Gemengde boeketten	56%	55%	54%
Overige	1%	1%	1%

Bron: TNS

Tabel 3.3.1.4 Top 10 snijbloemen in supermarkt (%)

Top 10 producten	2003	2004	2005	2006	2007
1. Tros anjer	20	18	15	15	13
2. Chrysanthemum	13	11	10	12	13
3. Roos	10	13	12	10	11
4. Lelie Oriental	2	5	4	4	4
5. Freesia	4	5	4	4	4
6. Tulp	4	4	4	4	4
7. Lelie Aziaat	6	4	4	4	3
8. Narcis	3	3	3	4	3
9. Anjer	3	2	2	4	3
10. Alstroemeria	1	2	2	3	3
Overige	34	33	40	38	39
Totaal:	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: Productschap Tuinbouw / TNS Superpanel

- De top drie best lopende monobossen in de supermarkt bestaat uit: chrysanten, tros anjers en rozen. Echter het aandeel van de tros anjer loopt de afgelopen drie jaar geleidelijk terug.

3.3.2 Kamerplanten in het Britse supermarktkanaal

Tesco heeft een marktaandeel van 25% met betrekking tot de verkoop van kamerplanten door supermarkten. M&S staat op een tweede plaats met een aandeel van 16%. Sainsbury staat op een gedeelde derde plaats met Morrisons met een aandeel van 14%, dit aandeel is ten opzicht van 2005 bij Sainsbury's gedaald en bij Morrisons juist gestegen.

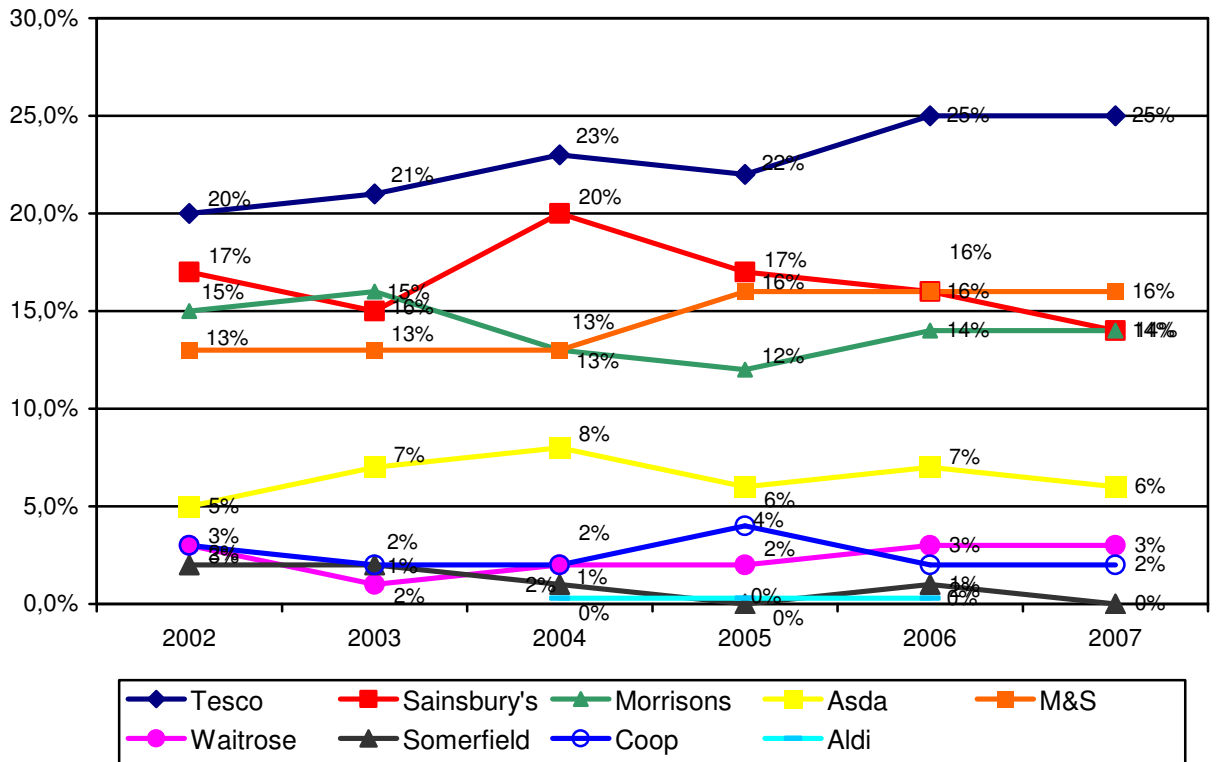
Tabel 3.3.2.1 Marktaandelen kamerplanten per supermarktketen (%)

Kamerplanten	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Tesco	20	21	23	22	25	25
Marks & Spencer	13	13	13	16	16	16
Sainsbury	17	15	20	17	16	14
Morrisons	15	16	13	12	14	14
Asda	5	7	8	6	7	6
Waitrose	3	1	2	2	3	3
Somerfield	2	2	1	0	1	0
Coop	3	2	2	4	2	2
Aldi	-	-	0	0	0	0
Overig	23	24	19	17	14	20
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: TNS

In de volgende grafiek is duidelijk te zien dat Coop, Waitrose, Somerfield en Aldi qua plantenverkopten de afgelopen jaren ongeveer gelijk op gaan.

Grafiek 3.3.2.2 *Ontwikkeling planten per supermarktketen (bestedingen %)*

Bron: Productschap Tuinbouw / TNS Superpanel

- In 2007 kwam zo'n 67% van de bestedingen bij supermarkten aan kamerplanten voor rekening van bloeiende planten. Groene planten hebben een aandeel van ruim een kwart in de bestedingen.

Tabel 3.3.2.3 *Assortimentverdeling kamerplanten supermarkt*

	2005	2006	2007
Bloeiende planten	68%	68%	67%
Groene planten	27%	26%	28%
Composities	5%	6%	5%

Bron: TNS

Tabel 3.3.2.4 Top 10 kamerplanten in supermarkt (%)

Top 10 producten	2003	2004	2005	2006	2007
1. Orchidee	3	5	7	14	19
2. Chrysanthemum in pot	10	14	19	15	15
3. Poinsettia	9	13	13	11	11
4. Hyacinth	9	8	8	7	7
5.. Begonia	6	8	8	6	7
6.. Rose in pot	4	5	5	4	5
7. Cyclamen	4	4	3	4	3
8. Lelie	4	4	4	5	3
9. Azalea	3	3	3	2	2
10. Cactus/Succulent	3	3	2	2	1
Overige	45	33	28	26	27
Totaal:	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: Productschap Tuinbouw / TNS Superpanel

- De top drie best lopende kamerplanten in de supermarkt bestaat uit: orchidee, chrysant en de kerstster. Het aandeel van de orchidee is de afgelopen vier jaar flink gestegen.

3.4 Supermarktketens

In onderstaande subparagrafen zal kort de winkelformules, ontwikkelingen en locaties van de belangrijkste supermarktketens besproken worden.

3.4.1 Tesco

Tesco's winkelformules bestaan uit: Tesco Extra, Tesco Superstore, Tesco Metro, Tesco Express, One Stop en Tesco Homeplus.

Tabel 3.4.1.1 *Winkelformules Tesco en aantal filialen*

Winkel formule	Format	2005	2006
Tesco Extra	Hypermarkt	118	147
Tesco Superstore	Hypermarkt	445	433
Tesco Metro	Compact store	163	162
Tesco Express	Convenience store	654	753
One stop stores	Convenience store	517	506

De afgelopen jaren is Tesco bezig geweest met de opzet van Tesco Homeplus non-food winkels. Deze winkels zullen een winkel vloeroppervlakte hebben van 30.000 m² en het assortiment zal bestaan uit diverse non-food producten, vergelijkbaar met het assortiment uit de Tesco Extra hypermarkten. In het jaar 2007 heeft Tesco 4 filialen van Focus bouwmarkt overgenomen. Verder waren er plannen om samen te werken met Dobbies tuincentrum op het gebied van planten en tuinproducten.

Met ingang van mei 2008 heeft Tesco besloten de online bloemen service van Tesco.com op te heffen. Volgens Tesco kunnen ze richting de consument niet aan het hoogste service niveau voldoen. Bloemen kunnen vanaf heden alleen nog maar in de winkel gekocht worden. Tesco maakte altijd gebruik van postalbouquets.com voor de levering van bloemen. Dit bedrijf is de afgelopen 7 jaar bloemenleverancier geweest van Tesco's Online Flowers.

Tesco filialen zijn door heel het Verenigd Koninkrijk verspreid.

Tabel 3.4.1.2 *Locatie winkels*

Locatie	Aantal winkels
England	1.878
Scotland	116
Wales	80
Northern Ireland	41

3.4.2 Sainsbury's

Sainsbury's winkelformule bestaat uit superstores en convenience winkels zoals Sainsbury's Local en hebben een goede nationale spreiding. Van de ruim 788 winkels in 2006 zijn ongeveer 490 supermarkten /superstores en 298 zijn convenience stores. Sainsbury's heeft een 'buy flowers online' service.

Tabel 3.4.2.1 *Winkelformules Sainsbury's en aantal filialen*

Winkel formule	Format	2005	2006
Main Plus	Superstore	455	490
Main Mission	Hypermarkt		
Sainsbury's Central	Supermarkt		
Sainsbury's Local	Convenience store	297	298
Sainsbury's at Bells	Convenience store		
Sainsbury's at Jackson	Convenience store		
Sainsbury's at Beaumont	Convenience store		

In het jaar 2006 lijkt Sainsbury's de ontwikkeling van Tesco te volgen door zich te verdiepen in het openen van Garden Retail outlets. In het jaar 2007 heeft Sainsbury's 3 filialen van Focus bouwmarkt overgenomen.

3.4.3 Asda

Asda is onderdeel van Wal-Mart, 's werelds grootste retailer. Asda heeft een goede nationale spreiding. De ruim 335 winkel formules bestaan uit de volgende onderdelen:

Tabel 3.4.3.1 *Winkelformules Asda en aantal filialen*

Winkel formule	Format	2006	2007
Asda Supercenter	Hypermarkt	21	23
Asda Superstore	Discount store	279	291
Asda Living & other	Non food retail	15	21

In het jaar 2004 heeft Asda haar eerste Asda Living store geopend in Walsall. Vanaf het jaar 2007 heeft Asda het voornemen om Asda Living uit te rollen over 300 locaties in het Verenigd Koninkrijk. Momenteel is Asda de tweede grootste Britse supermarkt en heeft 9 Asda Living winkels geopend. Voor de rest van dit jaar staan er nog 4 Asda Living openingen op de planning.

3.4.4 Morrisons

De ruim 375 filialen van Morrisons zijn door heel het Verenigd Koninkrijk te vinden. In het jaar 2004 werd Morrisons dankzij de overname van Safeway de 4- grootste supermarkt in het VK. In het jaar 2005 was de overname/overgang van Safeway naar Morrisons compleet.

In 2007 wint Morrisons de 'Fresh Flower Supermarket of the Year 2007' award. De supermarkt werd geroemd om het feit dat er wekelijks keus is uit 32 verschillende boeketten met een prijsniveau dat begint vanaf 99p. Verder werden de premium producten, Fairtrade rozen, handgebonden boeketten en de simpele maar effectieve display zeer positief beoordeeld.

3.4.5 Waitrose

De 191 filialen van Waitrose zijn voornamelijk te vinden in het Zuidoosten van Engeland en rondom London. Waitrose winkels zijn voornamelijk in landelijke en laag bevolkte gebieden te vinden.

Tabel 3.4.5.1 *Winkelformules Waitrose en aantal filialen*

Winkel formule	Format	2006	2007
Waitrose	Supermarkt	173	185
Waitrose Food and Home	Department store	5	6

Tabel 3.4.5.2 *Locatie winkels*

Locatie	Aantal winkels
Zuidoost Engeland	169
Zuidwest Engeland	5
Scotland (Edinburgh)	2
Wales	3
Noord Engeland	12

Waitrose is onderdeel van warenhuis keten John Lewis en verkoopt bloemen online via de John Lewis website. Het bloemenmerk dat ze voeren heet Blossom & Bloom. In 2006 betreedt Waitrose voor het eerst de Schotse markt door 5 filialen van Somerfield over te nemen. Er worden in Edinburgh 2 Waitrose filialen geopend. In Engeland neemt Waitrose vervolgens ook nog 6 filialen van o.a. Morrisons over. In 2007 wordt een Somerfield filiaal overgenomen in Birmingham en worden er winkels geopend in Manchester en Rickmansworth.

3.4.6 Somerfield

Somerfield winkels zijn door heel het VK te vinden en zijn met name gericht op het convenience segment. Somerfield heeft zich de afgelopen jaren bezig gehouden met het opkopen van ‘forecourt convenience stores’ van Texaco, Fuelforce en BP. Somerfield wil deze winkels ontwikkelen tot ‘Somerfield Essentials’ formules waarbij de benzine nog steeds geleverd wordt door Texaco, Fuelforce en BP.

In 2005 verkoopt Somerfield ongeveer 392 Kwik Save winkels en verklaren ze dat de focus zal liggen op het eigen merk Somerfield met als doel de Britse marktleider van convenience en local food retailer te worden. De 102 overgebleven Kwik Save winkels worden omgedoopt tot Somerfield.

In 2007 worden de eigen premium, healthy en value merken opnieuw in de markt gezet onder de namen ‘Best Ever’ (premium), ‘Healty Choice’ (healthy) en ‘Simply Value’ (basic).

Begin 2008 heeft Somerfield aangekondigd de komende drie jaar ongeveer 250 nieuwe winkels te willen openen in winkel straten of kleine steden die voldoen aan Somerfield’s strategie om “British favourite local grocery shop” te zijn. Verder zal Somerfield een samenwerking aangaan met Woolworths.

3.4.7 Marks & Spencer

De van origine ‘Department store’ heeft zo’n 520 winkels in het VK. Zo’n 205 winkels vallen echter onder de categorie ‘grocery retailer’ onder de naam ‘Simply Food’. Bloemen hebben stevige positie in het assortiment van ‘Simply Food’ aangezien de bloemenkwaliteit van M&S vergeleken wordt met die van de bloemist en misschien nog wel beter. De bloemenschappen staan vaak in de buurt van de gift shop, wenskaarten en andere cadeau artikelen.

Tabel 3.4.7.1 *Winkelformules M&S en aantal filialen*

Winkel formule	Format	2005	2006
Marks & Spencer	Department Store	nb	264
M&S Simply Food	Convenience Store	144	205
Outlet	Outlet	24	51

Begin 2008 heeft M&S te kennen gegeven het assortiment tuinartikelen uit te breiden in 14 grotere en buiten de stad gelegen filialen van M&S. Deze producten zullen ook op de website van M&S te vinden zijn. Producten die toegevoegd worden zijn o.a. maaimachines, apparaten, heggenscharen, compost en tuinmeubelen.

3.4.8 Co-op

Door heel het Verenigd Koninkrijk waren in 2006 ruim 2.100 filialen van Co-op te vinden. Co-op bestaat o.a. uit superstores, supermarkten, convenience stores en drogisterijen. Een aantal type filialen verkoopt bloemen, maar dit neemt geen belangrijke rol in.

Tabel 3.4.8.1 *Winkelformules Coop en aantal filialen*

Winkel formule	Format	2005	2006
Superstore	Superstore	521	525
Food market	Supermarkt		
Co-op late shop	Convenience store		
Market Town	Supermarkt	1713	1659
Welcome	Convenience store		

In 2007 zijn Co-operative Group en United Co-operatives officieel gefuseerd tot s' werelds grootste consumenten co-operative.

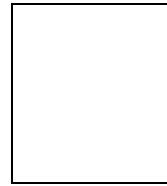

3.4.9 Budgens

Budgens is onderdeel van The Musgrave group, de grootste food en Grocery distributeur van Ierland. Budgens supermarkt is met name gevestigd in het oosten en westen van het VK. Een paar filialen zijn in het zuiden gevestigd. Bloemen zijn onderdeel van het assortiment.

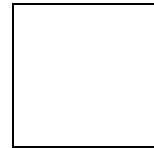
Tabel 3.4.9.1 *Winkelformules Musgrave Group en aantal filialen*

Winkel formule	Format	2005	2006
Budgens	Local supermarkt	211	182
Budgens Express	Convenience Store		
Londis	Convenience Store	2050	1917

3.4.10 Aldi

Aldi is een Duitse hard discounter store en telde in 2006 zo'n 320 filialen in het VK. Aldi laat een positieve omzetontwikkeling zien. Bloemen en planten zitten in het assortiment.

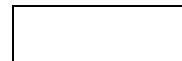
3.4.11 Lidl

Lidl is een Duitse hard discounter store en telde in 2006 zo'n 404 filialen in het VK. Lidl is onderdeel van de Schwarz Group. Lidl laat een positieve omzetontwikkeling zien. Bloemen en planten zitten in het assortiment.

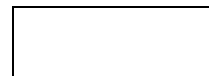
3.4.12 Spar

Spar is een Local supermarkt en telde in 2006 zo'n 2535 filialen in het VK. Deze supermarktketen laat al een paar jaar een dalende ontwikkeling zien, zowel in het aantal filialen als in omzet. Spar heeft geen bloemen en planten in het assortiment.

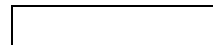
3.4.13 Iceland

Iceland is een discounter supermarkt en telde in 2006 zo'n 700 filialen in het VK. Iceland laat een positieve omzetontwikkeling zien. Iceland heeft geen bloemen en planten in het assortiment.

3.4.14 Netto

Netto is een hard discounter store. Netto is onderdeel van de Dansk Supermarked Gruppen en had in 2007 zo'n 179 filialen in het VK. Netto laat een positieve omzetontwikkeling zien.

3.4.15 Costcutter

Costcutter is onderdeel van Nisa Today's. Deze groep telt ongeveer 900 leden, waaronder Somerfield. Nisa Today's heeft voornamelijk local supermarkten (Nisa Express, Nisa Extra, Nisa Local, Nisa Metro). Costercutter is voornamelijk een convenience store en telde in 2006 zo'n 1388 filialen.

Tabel 3.4.15.1 *Winkelformules Costcutter en aantal filialen*

Winkel formule	Format	2005	2006
Costcutter	Supermarkt	1300	1388
Costcutter Express	Convenience Store		

4 Bloemistenketens

4.1 Ontwikkeling bloemisten

In totaal telt het Verenigd Koninkrijk grofweg zo'n 7000 bloemisten. De bloemist heeft met betrekking tot snijbloemen een marktaandeel van 14%, bij kamerplanten is dit 6%. De afgelopen jaren heeft de Britse bloemist flink aan marktaandeel moeten inleveren. Het supermarktkanaal blijft hun grootste concurrent.

Uit onderzoek is gebleken dat zo'n 70% van de bloemisten omzet komt van snijbloemen en 14% van kamerplanten. Nederlandse producten zijn veelvuldig terug te vinden bij Britse bloemisten. Tweederde van de bloemisten zegt dat meer dan 75% van de totale inkoopwaarde uit Nederlands product bestaat. Britse bloemisten zeggen ook producten (snijbloemen) te verkopen uit landen zoals Colombia, Israël, Kenia en Ecuador. Kamerplanten worden naast Nederland ook uit landen zoals Denemarken en België gehaald.

Snijbloemen worden het meest ingekocht rechtstreeks via een Nederlandse exporteur (34%) en op de lokale groothandelsmarkt (28%). Zo'n 12% koopt van de Flying Dutchman (Nederlandse lijnrijder) en 10% koopt bij de groothandelaar buiten de groothandelsmarkt. Bij kamerplanten neemt de lokale groothandelsmarkt de eerste plaats in (38%). Daarnaast worden, net als de snijbloemen, de kamerplanten rechtstreeks via een Nederlandse exporteur (24%).

Voor bloemisten zijn de Interflora en Teleflora de belangrijkste organisaties. In 2006 was zo'n 30% van de bloemisten lid van Interflora en nog eens 30% van Teleflora. Dit zijn organisaties, gevestigd in meerdere landen, die bloemen op bestelling afleveren.

4.2 Assortimentsverdeling bloemen&planten bij Britse bloemisten

Het assortiment bloemen dat bloemisten voeren is breder dan het assortiment bij de supermarkten.

Tabel 4.2.1 Assortimentsverdeling snijbloemen bloemist

	2005	2006	2007
Monobossen	36%	37%	34%
Gemengde boeketten	62%	61%	65%
Overige	2%	2%	1%

Bron: Productschap Tuinbouw

- Zo'n 65% van de inkomsten uit bloemen komt uit gemengde boeketten en eenderde uit monobossen.

- Bijna 70% van de inkomsten uit kamerplanten komt uit bloeiende planten en bijna een kwart uit groene planten. Composities zijn goed voor 8% van de bestedingen.

Tabel 4.2.2 Assortimentsverdeling kamerplanten bloemist

	2005	2006	2007
Bloeiende planten	62%	68%	69%
Groene planten	25%	24%	23%
Composities	14%	8%	8%

Bron: Productschap Tuinbouw

4.3 Online bloemistenketens

In onderstaande tabel is de omzet en het aantal leden per Britse (online) bloemistenketen weergegeven.

Tabel 4.3.1 Omzet en aantal filialen bloemistenketen 2007 (in miljoen £)

Keten	Omzet	Aantal leden
Interflora	78,7	45000 (worldwide)
Flowersdirect	11	800 (UK&I)
Flowergram	6	900 (UK&I)
Teleflorist	nb	2500 (UK&I)
Flying Brands	46	4 (UK&I)

Bron: Promar

4.3.1 Interflora

Interflora is 's werelds grootste bloemen bezorging netwerk en marktleider op het gebied van online bloemisterij. Wereldwijd zijn er zo'n 45.000 bloemisten lid van interflora. Interflora werd in 2006 onderdeel van de FTD Group Inc., de grootste Amerikaanse leverancier van bloem cadeauproducten en service. De consumentenhandel verloopt voornamelijk via de website www.FTD.com in USA en Canada en www.interflora.co.uk in het VK.

flowergram
'florists with a good name'

4.3.2 Flowersdirect en Flowergram

Flowersdirect en Flowergram leveren bloemen door heel het VK en de rest van de wereld via het bloemistennetwerk. Door middel van dit netwerk hebben deze bedrijven 98% bereik binnen het VK. Momenteel heeft Flowersdirect zo'n 800 leden en Flowergram zo'n 900 leden in het VK en Ierland. De bedrijven hopen eind 2008 een leden aantal van 1800 te hebben bereikt. In mei 2007 zijn Flowersdirect en Flowergram samengegaan, maar beide bedrijven blijven voorlopig de eigen naam behouden. Ook de relay service zal apart van elkaar blijven functioneren.

4.3.3 Teleflorist

Teleflorist is onderdeel van Teleflor International en telt zo'n 2500 leden in het VK en Ierland.

4.3.4 Mail order: Flying Brands

Flying Brands is een mail order groep waar de bedrijven Flying Flowers, Gardening Direct, Garden Bird Supplies and Sarah Raven's Kitchen & Garden onderdeel van zijn. De eigenaar van Wyevale Garden Centres heeft 29,9% van de aandelen van Flying Brand in zijn bezit. Hierdoor biedt de Wyevale website een bloemen verzend service aan.

5 Tuincentraketens

5.1 Ontwikkeling Tuincentrumketens

Uit consumentenonderzoek (in het voorjaar 2008) is gebleken dat zo'n 79% van de Britse bevolking in het jaar 2007 wel eens een tuincentrum heeft bezocht. Het tuincentrum heeft in 2007 een aandeel van 1% bij de snijbloemen en een aandeel van 20% in de kamerplanten. Het Verenigd Koninkrijk telde in het jaar 2007 ruim 2.000 tuincentra zowel ketens als zelfstandige tuincentra. In Schotland zijn veel zelfstandig opererende tuincentra en het bieden van een breed assortiment en service is één van hun pluspunten. In onderstaande tabel is het aantal winkels per Britse tuincentraketens en de omzet (in miljoenen £) weergegeven.

Tabel 5.1.1 Omzet en aantal filialen tuincentraketens 2007 (in miljoen £)

Keten	Omzet	Aantal filialen
Wyevale	270	123
Dobbies	83,5	23
Notcutts	38,9	13
Blue Diamond Group	33	12
Hillier	25,2	13
Haskins	22	4
Klondyke/Strikes	9,1	24
Country Gardens	11,4	13
Squires	n.b	11
Hurrans	5,8	6
Frost	n.b	4

Bron: Promar

Uit een onderzoek onder vijfhonderd grotere Britse tuincentra zou meer dan 30% van alle tuincentra in het Verenigd Koninkrijk op de rand van grote financiële problemen staan of zit er al middenin. Ongeveer de helft van de tuincentra heeft grote moeite uit de kosten te komen. De exploitanten van de bedrijven wijzen met een beschuldigende vinger naar de weersomstandigheden, in het bijzonder naar de natte en late lentes van de afgelopen jaren. Ook de droge, hete zomers en de droogte in sommige delen van het land hebben niet bijgedragen aan goede economische resultaten. Een andere factor is de groeiende concurrentie van supermarkten en doe-het-zelf winkels op het terrein van tuinplanten en -attributen. De afgelopen drie jaar worden ook steeds meer zelfstandige tuincentra overgenomen door tuincentraketens in het VK, naar verwachting zal deze trend nog wel even aanhouden.

Naar verwachting zal er op lange termijn wel een groei van de verkopen bij Engelse tuincentra worden gerealiseerd door het aantrekken van nieuwe groepen consumenten die vooral

geïnteresseerd zijn in planten voor het aantrekkelijker maken van hun woonomgeving. Zij zien planten meer als een life-style product. Verder wordt een tweede verkoopeffect op lange termijn verwacht door een toename van de 'weggooihouding' ten aanzien van planten. Hierbij wordt de plant eerder dan nu het geval is vervangen door een nieuwe plant. Een verandering van de Engelse mentaliteit in de zin van het blijven verzorgen van planten en het dus behouden van hun planten zou een optie zijn.

5.2 Assortimentsverdeling bloemen&planten bij Britse tuincentra

Tijdens een grootschalig consumentenonderzoek in het voorjaar van 2008 is de Britse consument gevraagd welke 'groene' producten men het afgelopen jaar bij een tuincentrum heeft gekocht. Meerdere antwoorden waren mogelijk. Bij tuincentra worden voornamelijk tuinplanten en perkgoed gekocht, zo'n 70% van de consumenten heeft dit aangegeven. Ook worden kamerplanten vaak bij een tuincentrum aangeschaft, zo'n 40% van de consumenten heeft dit in 2007 gedaan.

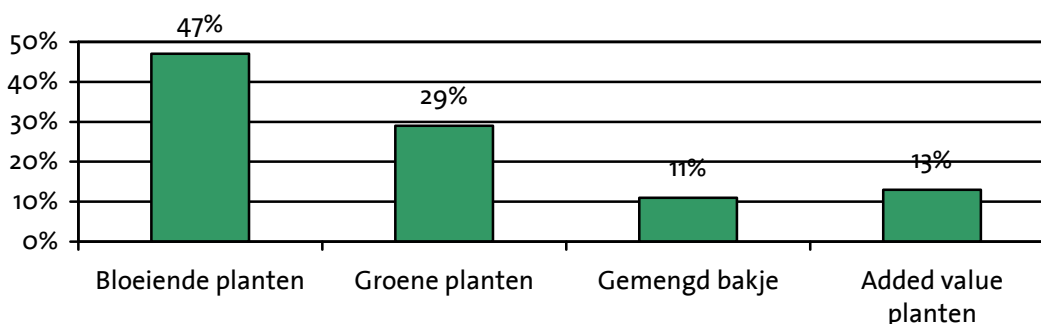
Tabel 5.2.1 Penetratiecijfers aangekochte productgroep Tuincentrum

Productgroep	2007
Snijbloemen	15%
Kamerplanten	39%
Tuinplanten / perkgoed	70%

Bron: Productschap Tuinbouw

Snijbloemen hebben een relatief klein aandeel (15%) omdat deze productgroep nog weinig te vinden is bij tuincentra. De consumenten die echter wel bloemen bij een tuincentrum gekocht hebben verklaren dat dit voornamelijk gemengde boeketten waren.

Grafiek 5.2.2 Verdeling kamerplanten Tuincentra 2007

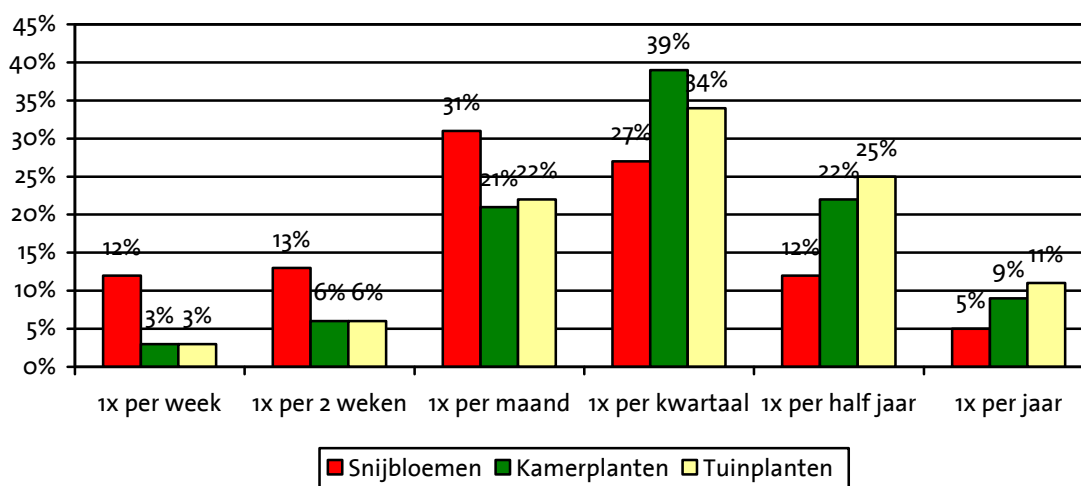
Bron: Productschap Tuinbouw

Bijna de helft van de consumenten die vorig jaar een kamerplant bij een tuincentrum heeft gekocht kocht een bloeiende plant en bijna 30% kocht een groene plant. Gemengde plantenbakjes en planten met toegevoegde waarde zoals planten in keramische pot of mandje werden door respectievelijk 11% en 13% van de consumenten gekocht.

Tuincentra richten zich naast het verkopen van planten ook meer en meer op de verkoop van hardware. Tevens hebben ze ook vaak een koffiehoeke of complete restaurants. Planten lijken steeds minder vaak het hoofd product te zijn. Gevolg is dat consumenten niet meer speciaal voor kamerplanten naar het tuincentrum komen terwijl zij het tuincentrum wel als de aangewezen plaats zien om kamerplanten te kopen. De verkopen van kamerplanten bij het tuincentrum kunnen als gevolg hiervan een daling laten zien in de toekomst.

Gemiddeld bezoekt een Britse consument zo'n 15 keer per jaar een tuincentrum om bloemen te kopen. Bij kamerplanten is dit gemiddeld zo'n 7,6 keer per jaar en bij tuinplanten gemiddeld zo'n 7,4 keer per jaar.

Grafiek 5.2.3 Koopfrequentie bloemen, kamerplanten, tuinplanten bij Tuincentra 2007

Bron: Productschap Tuinbouw

De Britse consument heeft in het jaar 2007 gemiddeld £ 10,38 uitgegeven aan kamerplanten bij een tuincentrum. Bij tuinplanten was dit gemiddeld £ 17,42.

Tabel 5.2.4 Gemiddeld betaalde prijs per productgroep Tuincentrum

Productgroep	2007
Snijbloemen	£ 11,62
Kamerplanten	£ 10,38
Tuinplanten / perkgoed	£ 17,42

Bron: Productschap Tuinbouw

Wyevale is met een marktaandeel van 20% marktleider onder de tuincentra in het VK. Dobbies komt op een goede tweede plaats met een marktaandeel van 8% bij zowel kamerplanten en tuinplanten en perkgoed, gevolgd door keten Notcutts met 5%.

Alhoewel het aantal zelfstandige tuincentra in het VK aan het afnemen is, hebben zij gezamenlijk een marktaandeel van 32% bij kamerplanten en 40% bij tuinplanten en perkgoed.

Tabel 5.2.5 *Marktaandelen per tuincentrumketen 2007*

Tuincentrumketen	Kamerplanten	Tuinplanten
Wyevale	20%	21%
Dobbies	8%	8%
Notcutts	5%	5%
Country Gardens	5%	3%
Garden & Leisure Ltd.	4%	3%
Blooms	4%	3%
Hilliers	4%	3%
Haskins	4%	3%
Blue Diamond	3%	2%
Klondyke/Strikes	3%	2%
Frosts	3%	2%
Hurrans	2%	2%
Squires	1%	2%
Fresh Acre Nurseries	2%	1%
Independent Garden Centre	32%	40%

Bron: Productschap Tuinbouw

5.3 Tuincentraketens

In onderstaande subparagrafen zal kort de winkelformules, ontwikkelingen en locaties van de belangrijkste tuincentrumketens besproken worden.

5.3.1 Wyevale

Wyevale is eigendom van West Coast Capitol en heeft een aandeel van bijna 30% in zowel Country Gardens en Flying Brands. Verder heeft Wyevale 29% van de aandelen van Dobbies en beheert 4 verschillende Retailkanalen zoals grote centra, kleinere planten centers, internet en mail order.

De filialen van Wyevale zijn onder te verdelen in 'Main centres' (grote tuincentra) en 'Horticultural stores' (kleinere tuincentra). Wyevale is in Engeland en Wales te vinden, voornamelijk in het zuid oosten, zuid westen, oost Anglia, de Midlands, het noorden en Wales. Wyevale is sterk in de verkoop van planten, struiken en boomkwekerijproducten. Ze hebben zo'n 23.000 producten in het assortiment. Wyevale heeft een "Gardening Club" lidmaatschap en een discount kaart.

In 2006 had Wyevale nog de intentie om een aantal filialen te verkopen, maar kwam daar toch op terug en besloot uiteindelijk maar 6 filialen te verkopen. In dit jaar is de Horticultural Store divisie opgezet en besloot Wyevale ook kleinere tuincentra te openen. In 2007 heeft Wyevale een aantal kleinere tuincentraketens en zelfstandige tuincentra overgenomen, namelijk Bridgemere Garden World, Blooms of Bressingham, Sanders Garden World, Peter Barratt's Garden Centres, Old Barn Nurseries en Heighley Gate Garden Centre.

In 2007 besloot Wyevale verder de ruim 30 'Horticultural stores' om te dopen tot "Blooms" een traditionele tuincentraketens die parallel loopt aan de grotere tuincentraketens van Wyevale outlets.

5.3.2 Dobbies

Tesco heeft zo'n 65% van de aandelen van Dobbies en heeft daarmee de meerderheid van de aandelen. Tom Hunter's West Coast Captial, eigenaar van Wyevale heeft 29,9% van de aandelen in het bezit en is tevens de grootste concurrent van Dobbies. Dobbies heeft 12 filialen in Scotland en 11 filialen in Engeland. Het tuincentrum heeft plannen om zich ook te vestigen in Noord Ierland.

In 2007 heeft Dobbies nieuwe en bestaande winkels verder ontwikkeld. Het bestuur van Dobbies verwacht binnen 10 jaar £ 1 biljoen omzet te genereren. Het plan is om in 2008 drie winkels te

openen, in 2009 nog eens vier en in 2010 nog eens vijf, etc. In 10 jaar zouden er dan 100 winkels een gemiddelde omzet van £ 10 miljoen moeten opbrengen.

Het assortiment van Dobbies bestaat voornamelijk uit tuin -en vrijetijdsproducten en producten speciaal voor huisdieren.

5.3.3 Notcutts

Notcutts is niet alleen een tuincentraketten, maar ook een professioneel hoveniers bedrijf. In 2007 is het hoveniers onderdeel van Notcutts van naam veranderd naar “Notcutt landscape and garden design consultants”. Verder is de kwekerij van Notcutts verkocht aan John Woods Nurseries Ltd. In 2008 verkoopt Notcutts na 20 jaar handel, het cash & carry filiaal aan Hillier. De focus van Notcutts ligt tegenwoordig op retail en minder op de nevenactiviteiten.

Notcutts zit voornamelijk in het zuiden oosten van Engeland. Het tuincentrum heeft veel rozen, planten, struiken en kamerplanten in het assortiment, maar ook tuinmeubelen en andere harde materialen. Daarnaast is er ook de Gardening Shop waar men alles kan halen om actief te kunnen tuinieren.

5.3.4 Blue Diamond Group

Blue Diamond heeft 12 tuincentra in beheer in Engeland, voornamelijk in de Midlands en het zuiden, o.a. Winchester, Salisbury, Evesham, Spalding, Stoke-on-Trent en in islands of Guernsey en Jersey. In 2007 heeft Blue Diamond het Shires Garden Centre in Gloucestershire (Hazelfields Garden World) overgenomen. Naast tuincentra heeft Blue Diamond ook retail outlets gespecialiseerd in sport, vrijetijdsmaterialen, kleding en meubelen. Het assortiment van de tuincentra bestaat veelal uit planten, bloemen, zaden, bollen en boomkwekerij in containers.

In 2008 heeft de Blue Diamond Group drie tuincentra van Garden Centres of Excellence overgenomen. Door deze overname heeft Blue Diamond de verwachting dat de omzet zal stijgen van £33 miljoen naar £41 miljoen en dat ze hiermee de derde grootste tuincentraketten worden op de markt naast Wyevale en Dobbies.

5.3.5 Hillier

Hillier bestaat uit twee divisies: Hillier Garden Centre en Hillier Nurseries. De kwekerij van Hillier kweekt voornamelijk boomkwekerijproducten voor de Hillier tuincentra. De kwekerijen hebben een breed assortiment tuinplanten en 1000 verschillende planten variëteiten. Deze kwekerijen dienen als groothandel en zijn niet toegankelijk voor consumenten.

Hillier is voornamelijk te vinden in het zuiden van Engeland in Hampshire, West Sussex, East Sussex, Surrey, Berkshire, Somerset, Hertfordshire en Warwickshire.

Hillier heeft een Gardening Club, email newsletter, online shop en een magazine genaamd: "Hillier Gardening Club magazine". Begin 2008 kondigt Hillier aan dat ze terugkeren naar het mail order systeem. De kwekerij en tuincentrum groep verkoopt nu ook planten en tuinartikelen via www.hillier.co.uk. Op dit moment is de range nog gelimiteerd maar zal in de toekomst net zo uitgebreid zijn als het assortiment in de winkels. Verder heeft Hillier Nurseries het Cash&Carry filiaal van Notcutts overgenomen en het filiaal zal nu doorgaan onder de naam "Hillier Landscape Cash & Carry"

5.3.6 Klondyke/Strikes

Deze tuincetraketen is in Schotland bekend onder de naam 'Klondyke' en heeft daar 6 filialen en in Engeland dragen ze de naam 'Strikes' met 8 filialen in het North West, 8 filialen in het North East en 2 filialen in North Wales. Het assortiment bestaat voornamelijk uit buiten en binnen planten. Deze keten heeft ook een eigen kwekerij. Klondyke / Strikes biedt de klanten een Gardening Club lidmaatschap en discount kaart aan.

In 2007 neemt Klondyke / Strikes een groep van 4 tuincentra van Garden Centres of Cheshire over in North West England. Verder worden de Holland Arms Garden Centre in North Wales en Lady Green Garden Centre in Liverpool overgenomen. In 2008 zijn er plannen om een nieuw tuincentrum te bouwen in Leeds, opening wordt verwachting in het voorjaar van 2009.

5.3.7 Country Gardens

Het bedrijf “Country Gardens” werd in het jaar 2000 overgenomen door Wyevale. Oud eigenaar Nicholas Marshall richtte weer een nieuw bedrijf op genaamd: Country Homes and Garden Ltd. Country Homes and Garden Ltd handelt nu weer onder de naam Country Gardens en zijn voornamelijk in zuid Engeland te vinden. In het jaar 2008 heeft Country Homes and Garden Ltd het tuincentrum Flowerland Garden Centre overgenomen in Salisbury.

Het assortiment van Country Gardens bestaat uit planten, tuinartikelen en meubelen voor binnen en buiten. Country Gardens heeft ook een “Gardening Club” en een online shop.

5.3.8 Squires

Squires Garden Centres is een familie bedrijf en de 11 filialen zijn gevestigd in zuid west London. Het assortiment bestaat uit perkgoed, bloemen, boomkwekerij producten, struiken, kamerplanten, tuinartikelen en tuinierboeken. Verder geven ze tuinieradvies, hanteren ze een tuin kalender en verspreiden ze een email newsletter. In het jaar 2006 heeft Squires het Badshot Lea Garden Centre overgenomen.

5.3.9 Hurrans

De 6 filialen van Hurrans zijn in Oxfordshire, Gloucestershire, Glanmorgan, Monmouthshire, Warwickshire en Worcestershire te vinden. Het assortiment bestaat veelal uit planten en tuingereedschap. In het jaar 2003 verkoopt Hurrans het filiaal Worcester Garden Centre en het geld wordt besteed aan het verder ontwikkelen van de overige tuincentra van Hurrans.

5.3.10 Haskins

De 4 filialen van Haskins zijn voornamelijk te vinden in het zuiden van Engeland, namelijk in Dorset, Hampshire en twee in West Sussex. Het assortiment bestaat uit tuinplanten, perkgoed, kamerplanten en zaden. Verder zit er in het assortiment ook producten voor huisdieren, tuinieren, outdoor living en indoor living. In het jaar 2003 heeft Haskins tuincentrum Snowhill Garden Centre in West Sussex overgenomen.

5.3.11 Frosts

Frosts is een familie bedrijf en bestaat uit een groep van 4 onafhankelijke tuincentra en een hoveniers bedrijf. De 4 filialen zijn gevestigd in Buckinghamshire, Bedfordshire, Oxfordshire en Cambridgeshire. Het assortiment bestaat uit tuinplanten, kamerplanten, zaden, bollen, snijbloemen en een aantal hardware materialen. Verder bieden ze een uitgebreide service aan op het gebied van tuinverzorging, beplanting en onderhoud.

In 2001 heeft Frosts voor het laatst een filiaal overgenomen, de focus ligt nu al een aantal jaar op het uitbreiden van het huidige assortiment en een betere klanttevredenheid.

6 Bouwmarktketens

6.1 Ontwikkeling bouwmarktketens

Uit consumentenonderzoek (uit voorjaar 2008) is gebleken dat zo'n 95% van de Britse bevolking in het jaar 2007 wel eens een bouwmarkt heeft bezocht. De bouwmarkt (DIY stores) heeft in 2007 een aandeel van 0% bij de snijbloemen en een aandeel van 12% in de kamerplanten. In het VK is een tendens waar te nemen dat de bouwmarkten zich meer en meer gaan richten op de verkoop van kamerplanten en balkon en perkplanten

In 2007 telde het Verenigd Koninkrijk ongeveer 850 bouwmarkten, waarvan ongeveer 760 bouwmarkten met een tuinafdeling. In vergelijking met 1990 is vooral het aantal tuinafdelingen bij bouwmarkten sterk toegenomen. In onderstaande tabel is het aantal winkels per Britse bouwketen en de omzet (in miljoenen £) weergegeven.

Tabel 6.1.1 Omzet en aantal filialen bouwmarktketens 2007 (in miljoen £)

Keten	Omzet	Aantal filialen
B&Q	3.900	332
Homebase	1.600	331
Focus	238	180

Bron: Promar

De bouwmarkten zijn zich meer aan het positioneren en inrichten als lifestyle aanbieders. Dit is een positieve richting voor kamerplanten. Qua marktaandeel winnen ze het niet van de tuincentra, aangezien men op gebied van onderhoud, advies, kennis en assortiment nog het één en ander mist.

Bouwmarkten B&Q en Homebase zijn de grootste bouwmarktketens en zijn het meest gericht op tuinieren. Maar ook Focus DIY & Gardening probeert de verkoop tuinartikelen/producten te vergroten. Focus heeft echter na de verkoop van Wickes met een behoorlijke schuld te kampen gehad en werd hierdoor gedwongen ongeveer 80 filialen te sluiten en te verkopen.

Binnen de kamerplanten categorie lijkt de DIY markt het steeds meer voor elkaar te krijgen. Vanuit een duidelijke low-price positionering en een focus op "easy to take and to care for" is het een goede instapmarkt voor first time buyers. Het grote probleem bij de DIY's is de perceptie van de consument dat ze een plant kopen waar niet goed voor is gezorgd. En in het algemeen is dit ook zo op de winkelvloer, er wordt zo weinig mogelijk aan gedaan.

6.2 Assortimentsverdeling bloemen&planten bij Britse bouwmarkten

Tijdens een grootschalig consumentenonderzoek in het voorjaar van 2008 is de Britse consument gevraagd welke 'groene' producten men het afgelopen jaar bij een bouwmarkt heeft gekocht. Meerdere antwoorden waren mogelijk. Bij bouwmarkten worden voornamelijk tuinplanten en perkgoed gekocht, zo'n 43% van de consumenten heeft dit aangegeven.

Tabel 6.2.1 Penetratiecijfers aangekochte productgroep bouwmarkt

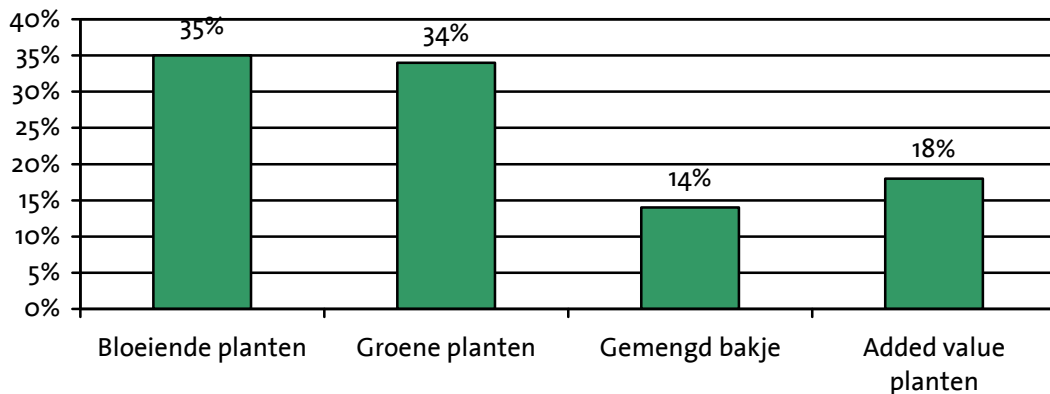
Productgroep	2007
Snijbloemen	5%
Kamerplanten	21%
Tuinplanten / perkgoed	43%

Bron: Productschap Tuinbouw

Snijbloemen hebben een relatief klein aandeel omdat deze productgroep bijna niet te vinden is bij bouwmarkten. De consumenten die echter wel eens bloemen bij een bouwmarkt gekocht hebben verklaren dat dit voornamelijk gemengde boeketten waren.

Ruim eenderde van de consumenten die een kamerplant vorig jaar bij een bouwmarkt heeft gekocht, kocht een bloeiende plant en eenderde kocht een groene plant. Gemengde plantenbakjes en planten met toegevoegde waarde zoals planten in keramische pot of mandje werden door respectievelijk 14% en 18% van de consumenten gekocht.

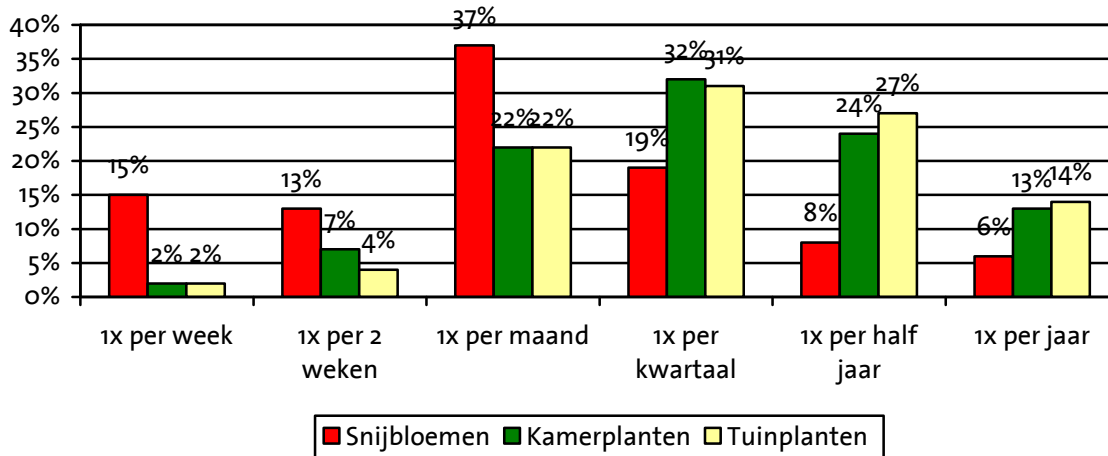
Grafiek 6.2.2 Verdeling kamerplanten bouwmarkten

Bron: Productschap Tuinbouw

Gemiddeld bezoekt een Britse consument zo'n 7,4 keer per jaar een bouwmarkt om kamerplanten te kopen, bij tuinplanten is dit gemiddeld zo'n 6,6 keer per jaar.

Grafiek 6.2.3 Koopfrequentie bloemen, kamerplanten, tuinplanten bij bouwmarkten

Bron: Productschap Tuinbouw

De Britse consument heeft in het jaar 2007 gemiddeld £ 10,00 uitgegeven aan kamerplanten bij een bouwmarkt. Bij tuinplanten was dit gemiddeld £ 13,20.

Tabel 6.2.4 Gemiddeld betaalde prijs per productgroep bouwmarkten

Productgroep	2007
Snijbloemen	£ 11,90
Kamerplanten	£ 10,00
Tuinplanten / perkgoed	£ 13,20

Bron: Productschap Tuinbouw

Bouwmarkt B&Q heeft een marktaandeel van rond de 50% bij zowel de kamerplanten verkoop als de tuinplanten verkoop. Homebase komt op de tweede plaats met een marktaandeel van 37% bij kamerplanten en 33% bij tuinplanten en perkgoed.

Tabel 6.2.5 Marktaandelen per bouwmarktketen

Bouwmarktketen	Kamerplanten	Tuinplanten
B&Q	47%	52%
Homebase	37%	33%
Focus	15%	13%
Overige	1%	2%

Bron: Productschap Tuinbouw

6.3 Bouwmarktketens

In de volgende sub paragrafen zullen de drie verschillende Britse bouwmarktketens besproken worden.

6.3.1 B&Q

B&Q is de grootste bouwmarkt en tuincentra keten in het VK en heeft zo'n 330 filialen in het VK en Ierland. Het assortiment bestaat veelal uit badkamer materialen, keuken materialen, tuin –en vrijetijdsproducten, decoratie, verlichting, gereedschap, verwarming –en aircoattributen, slaapkamer materialen en vloeren.

De service van B&Q heeft met name betrekking op planning en installatie, maar ook op financieel gebied door middel van een account card, trade card en British Gas Homecare. Vanaf het jaar 2007 is B&Q bezig met het moderniseren van bestaande winkels, door deze upgrading is al een 20% omzetstijging gegenereerd. Zo'n 21 'large stores' en 135 'medium stores' opereren in een nieuw format en de introductie van nieuwe producten verloopt goed. In 2008 ligt de focus op het verbeteren van product keuze, de winkel omgeving en de service richting de klant.

6.3.2 Homebase

Homebase is onderdeel van de Home Retail Group en de Horticulture Department bevindt zich in Swindon. Homebase heeft zo'n 331 filialen in het VK en Ierland. In het jaar 2008 is men van plan nog 10 filialen te openen. Het assortiment bestaat uit keukens, badkamers, meubels, verlichting, vloeren, decoratie, elektriciteit, verwarming, airco, gereedschap, tuinartikelen en outdoor living.

Homebase heeft een Spend & Save card, een Homebase store card, Homebase Garden Living Club en Ideas magazine. De Homebase Ideas magazine heeft een oplage van een half miljoen en is één van de betere huis/decoratie tijdschriften. De service bestaat verder uit advies, inspiratie, project planning, installatie en in-store service. Homebase biedt ook financiële service aan doormiddel van Homebase financiering, Homebase cover en huis –en reisverzekering.

In 2007 heeft Homebase 27 van de 41 te koop aangeboden filialen van Focus overgenomen. In 2008 wordt de planten pagina van de Homebase website beheerd door Crocus.co.uk. Homebase in samenwerking met Crocus biedt de consument online zo'n 1600 plant producten aan. Door middel van in-store communicatie zal deze nieuwe service onder de aandacht gebracht worden.

In 2008 heeft Homebase verder naast de 27 winkels van Focus nog eens 14 nieuwe winkels geopend en 5 winkels gesloten. Naar verwachting zullen er jaarlijks gemiddeld 10 winkels van Homebase de deuren openen.

6.3.3 Focus

Focus is in heel het VK te vinden en heeft sinds 2008 nog maar 180 winkel in beheer. Door de toenemende schuld van de verkoop van Wickes in 2005 werd bouwmarkt Focus gedwongen een groot aantal van de 256 filialen te verkopen. Eind 2007 verkoopt Focus eerst 41 filialen en vervolgens nog eens 39 filialen. Naar verwachting zal Focus na de herziening in het jaar 2009 zo'n 8 nieuwe winkels openen.

Het assortiment van Focus bestaat uit badkamers, decoratie, meubels, tuinartikelen, indoor living, keukens, outdoor living en gereedschap. Daarnaast verkoopt Focus veel boomkwekerijproducten, perkgoed en bollen.

7 Warenhuis

7.1 Ontwikkeling warenhuisketens

De vele ketens van warenhuizen vormen voor de toekomst een belangrijk afzetkanaal voor bloemen en planten. In navolging van M&S, zijn er al initiatieven te zien bij Debenhams, Next, John Lewis en Woolworth. Een aantal warenhuizen werkt reeds met shop-in-shop formules, zoals Selfridges waar Jane Packer een winkel binnen het warenhuis heeft. Ook bij woonretailers als Bo Concepts, Habitat of Monsoon Home passen planten in het assortiment. De drogist Boots bekijkt hoe bloemen in het concept gepast kunnen worden. Bloemen en planten zijn niet meer beperkt tot de traditionele aanbieders.

In onderstaande tabel is de omzet en het aantal winkels per warenhuis weergegeven.

Tabel 7.1.1 Omzet en aantal filialen warenhuisketens 2007 (in miljard £)

Keten	Omzet	Aantal filialen
Next	3,3	500
Woolworths	3,0	818
John Lewis	2,8	26
Debenhams	2,3	145
Selfridges	nb	4

Bron: Promar

7.2 Warenhuisketens

In de volgende paragrafen zullen de verschillende warenhuizen kort beschreven worden.

The logo for Debenhams, consisting of the word "DEBENHAMS" in white, uppercase, sans-serif font, centered on a solid black rectangular background.

7.2.1 Debenhams

Debenhams werd in het jaar 2002 onderdeel van Baroness Retail Ltd. In het jaar 2006 werd de website vernieuwd en opnieuw gelanceerd. Dit bleek een groot succes en de omzet steeg aanzienlijk. In 2007 kreeg Debenhams een nieuwe look aangemeten waarbij de visuals de verkoop van eigen merk producten van Debenhams moeten bevorderen. Momenteel zijn 21 filialen al over op de nieuwe look.

Debenhams is gevestigd in het VK en Ierland. Van de 145 filialen zijn 135 warenhuizen en 10 Desiree stores (kleinere winkels). Tevens heeft Debenhams 40 internationale filialen in 16 landen buiten het VK en Ierland. Het assortiment van Debenhams bestaat uit Health & Beauty producten, dames –en

herenkleding, accessoires, home, kinderkleding, speelgoed en bloemen en planten. Bloemen cadeau's worden veelal via de website (www.debenhamsflowers.co.uk) verkocht, leverancier is Flowers Direct Online Ltd.

John Lewis

7.2.2 John Lewis

John Lewis heeft 26 warenhuizen in Schotland, Engeland, zuid Engeland, noord Engeland en London. Het assortiment bestaat veelal uit home & garden, elektrische apparaten, home entertainment, sport & leisure, mode, speelgoed en bloemencadeaus. De website van John Lewis heeft 25.000 producten in het online aanbod.

Supermarktketen Waitrose is onderdeel van John Lewis en biedt ook een online bloemenservice aan. Via de Waitrose website worden consumenten dan doorverwezen naar de website van John Lewis waar een uitgebreid assortiment bloemen wordt aangeboden.

7.2.3 Next

Next heeft begin 2008 zo'n 22 nieuwe winkels geopend. Het warenhuis verkoopt onder andere kleding, schoenen, accessoires en producten voor in huis. Next heeft meer dan 500 filialen in het VK en Ierland en 150 franchise winkels in het buitenland. In het jaar 2001 lanceerde Next de website www.nextflowers.co.uk. Via deze website van Next (Next Flowers online) is het mogelijk bloemen, kamerplanten, buitenplanten, champagne en wijn via de post te verzenden. Op deze website worden veelal Fairtrade bloemen aangeboden.

7.2.4 Woolworths

Woolworth is onderdeel van Woolworths Group Plc. Het assortiment van Woolworths bestaat uit speelgoed, kleding, kinderkleding, huishoudelijke apparatuur en entertainment producten. Woolworths heeft 801 'Main Chain' formules en 17 'Out of Town' formules. In de 'out of town' filialen van Woolworths is een breder assortiment speelgoed, outdoor producten en kinderkamer attributen te vinden. Woolworths verkoopt verder nog producten via een website en via de catalogus "the Big Red Book".

7.2.5 Selfridges

Selfridges is gevestigd in London, Birmingham en Manchester. Selfridges verkoopt o.a. dames – en herenkleding, tassen, accessoires, sieraden, cosmetica, linnengoed, huishoudelijke producten, televisies etc.

